

Naxçıvan MR: azad iqtisadi zonanın astanasında

Zaman o zaman idi ki, Ermənistan tərəfindən blokada alınmış Naxçıvan Muxtar Respublikasına rəhbərlik edən Ulu Öndər Heydər Əliyev regionu çətin vəziyyətdən çıxarmaq üçün addımlar atırdı. Bu istiqamətdə o, mümkün olan və olmayan hər vasitədən, hər fürsətdən istifadə edirdi - təki Azərbaycanın bu kiçik parçası da işgalla qarşılaşmasın, sosial gərginlik məngənəsində sıxılmasın.

2003-cü ildən sonra isə Ulu Öndər müəyyənləşdirdiyi bu strategiyayı uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev də Naxçıvanın inkişafını hər zaman diqqətdə saxladı. Dövlət başçısının rəhbərliyi ilə muxtar respublikanın potensialından istifadə olunması üçün regional və beynəlxalq əlaqələr quruldu, qəbul edilən proqramlar çərçivəsində Naxçıvanda da sosial-iqtisadi inkişafın möhkəm təməli qoyuldu. Və bundan sonra Naxçıvan MR sürətlə inkişaf etməyə başladı. Kəndlər, qəsəbələr, rayon mərkəzləri abadlaşdırıldı, sosial obyektlər inşa olundu, regionun təbii qaz, elektrik enerjisi, su problemləri həll edildi, yeni müəssisələr açıldı, iş yerləri yaradıldı, yollar çəkildi, körpülər salındı. Bütün bunlar muxtar respublikanın bu günü və gələcək inkişafı, eləcə də təhlükəsizliyi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edirdi.

Bu yüksəlişin səbəblərindən biri azad rəqabətə və sahibkarlığa geniş yer verilməsi, investisiya mühitinin daha da yaxşılaşdırılmasıdır. Naxçıvanda iqtisadi inkişafa təsir göstərən xeyli amil var. Götürək yüksəkkeyfiyyətli, beynəlxalq standartlara cavab verən yerli məhsulların dünya bazarlarına çıxarılması və ixrac potensialının gücləndirilməsini. Bu gün muxtar respublikada fəaliyyət göstərən onlarla ixrac potensialı müəssisədə ixracçıyönümlü məhsullar istehsal

edilir. ABŞ, Çin, BƏƏ, Rusiya, Türkiyə, İran, Ukrayna, Qazaxıstan, Türkmənistan kimi ölkələrə elektrik enerjisi, mineral sular, daş və mebel məhsulları, tikinti materialları, tütün məmulatları ixrac olunur. Xarici ticarətdə əlaqələrin coğrafiyası genişləndikcə, sərmayə qoyuluşları artır və muxtar respublikanın gələcək tərəqqisi üçün geniş imkanlar açılır.

Məlum olduğu kimi, bu ilin iyununda Prezident İlham Əliyev "Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Naxçıvan MR-in sosial-iqtisadi inkişafının daha da sürətləndirilməsinə nail olunması üçün məqsədlər və prioritet istiqamətlərin müəyyənləşdiyi sənəddə həmin istiqamətlər üzrə həyata keçiriləcək tədbirlərin maliyyələşmə mənbələri, regionun sosial-iqtisadi inkişafı sahəsində əldə olunaacaq hədəf göstəriciləri açıqlanıb. Proqramın ən əsas məqsədi davamlı iqtisadi artımı təmin etmək, sosial-iqtisadi yüksəlişə nail olmaqdır.

Muxtar respublikanın hərtərəfli inkişafını nəzərdə tutan yeni proqramın icrası mühüm əhəmiyyətə malikdir. Ümumiyyətlə, indiyəqən regionun inkişafına dair bu miqyasda dövlət proqramı qəbul edilməyib. Proqram regionun geosiyasi və tarixi-coğrafi şəraiti, habelə təbii resursları və iqtisadi imkanları nəzərə alınmaqla Naxçıvan Muxtar Respublikasının hərtərəfli müasir inkişafına və perspektivlərinə hesablanmış mühüm əhəmiyyətə malik sanballı sənəddir. Əhatəli və geniş spektrə malik olan bu dövlət proqramı Naxçıvanda iqtisadiyyatın inkişafının davamlılığının təmin edilməsində, infrastrukturun və sosial xidmətlərin daha da yaxşılaşdırılmasında, əhalinin məşğulluğunun və maddi rifahının yüksəldilməsində mühüm rol oynayacaq.

Dövlət Proqramının məqsədi davamlı iqtisadi artımın təmin edilməsi

və vətəndaşların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması sayəsində Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsini və ölkə iqtisadiyyatına tam inteqrasiyasını təmin etməkdən ibarətdir. Bu məqsədə nail olmaq üçün 2023-2027-ci illər üçün 11 prioritet istiqamət müəyyən olunmuşdur. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi ilə bağlı icrası planlaşdırılan bütün tədbirlər həmin prioritet istiqamətlər üzrə qruplaşdırılmışdır. Proqram həm də muxtar respublikanın azad iqtisadi zonaya çevrilməsinə qapı açmışdır. Sənədin 4.1.1-ci bəndində qeyd olunur ki, azad iqtisadi zonanın yaradılması ticarət və logistika imkanlarını genişləndirəcək və Naxçıvan MR-in cəlbədiciyini artıracaq, iqtisadiyyatın inkişafına əhəmiyyətli töhfə verəcək.

Bu barədə sözügedən proqram çərçivəsində bir neçə gün əvvəl Dövlət Turizm Agentliyinin Naxçıvana "Ulu Öndər Heydər Əliyevin izi ilə" adı ilə təşkil etdiyi media-turda Naxçıvan Muxtar Respublikasında Prezidentin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli də danışıbmışdır. Xüsusi güzəştlərlə Naxçıvana çox sayda investorun cəlb olunacağını bildiren F.Nəcəfli bunun üçün işlər aparıldığını diqqətə çatdırmışdır: "İlkin olaraq biz xüsusi iqtisadi rejimi tətbiq etməliyik. Xüsusi iqtisadi rejim çərçivəsində müəyyənləşdiriləcək güzəştlər bir xeyli investoru Naxçıvana cəlb edəcək. Bunun əsasında azad iqtisadi zonanın təməlini atmış olacağıq".

Bu gün muxtar respublika ölkənin abad və inkişaf etmiş regionlarından. Sosial-iqtisadi inkişafda yüksək nəticələr davam etsə, şübhəsiz, gələcəkdə də belə olacaq. Üstəlik Zəngilandan Naxçıvana dəmir yolu və avtomobil magistralı çəkiləcək. Bununla Naxçıvan həm də Avropa və Asiya arasında körpüyə çevriləcək.

**Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"**